

1. Metodyka edukacji polonistycznej

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Metodyka edukacji polonistycznej	
Kierunek			Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – studia jednolite magisterskie	
Rodzaj przedmiotu lub modułu			B. Moduł kształcenia nauczycielskiego – przedmioty	
Profil kształcenia (studiów)		praktyczny		
Semestr		5-6		
Osoba koordynująca przedmiot		Prof. dr hab. Maria Burtowy		
Osoby prowadzące zajęcia		Mgr Jolanta Banasiewicz, 300 godz. ćwiczeń; 120 godz. ćwiczeń – studia stacjonarne; 180 godz. ćwiczeń studia niestacjonarne. Mgr Jolanta Banasiewicz; 300 godz. ćwiczeń; 120 godz. ćwiczeń – studia stacjonarne; 180 godz. ćwiczeń – studia niestacjonarne.		
Język prowadzenia zajęć		Język polski		
Wymiar godzinowy zajęć i pracy studenta				
			Stacjonarne	Niestacjonarne
1. Wykłady (wspólny udział nauczycieli akademickich i studentów)			—	—
2. Inne formy (wspólny udział nauczycieli akademickich i studentów)			120	120
Razem 1+2			120	120
3. Praktyki (realizowane samodzielnie przez studentów)			—	—
4. Praca własna studenta (w tym prace domowe i projektowe, przygotowanie się do zaliczenia/egzaminu)			55	55
Razem 3+4			55	55
SUMA 1+2+3+4			175	175
Łącznie punktów ECTS wg planu studiów			7	7
Wymagania wstępne i dodatkowe				
Zaliczone przedmioty: Podstawy dydaktyki Podstawy pedagogiki wczesnoszkolnej Podstawy psychologii dla nauczycieli				
Opis efektów uczenia się dla przedmiotu				
	OPIS PRZEDMIOTOWEGO EFEKTU UCZENIA SIĘ			SYMBOL EKK (odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się)
	ma wiedzę:			
1.	zna w pogłębionym stopniu, zaczerpnięte z dorobku pedagogiki, psychologii, socjologii oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach, teorie, zasady, metody i narzędzia mające praktyczne zastosowanie lub znaczenie w edukacji, socjalizacji i wychowaniu			PED.JM_W01
2.	ma wiedzę w zakresie treści nauczania (kształcenia) objętych podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (klasy I-III)			PED.JM_W04
3.	ma wiedzę dotyczącą klasycznych i współczesnych teorii rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania (kształcenia) oraz ich wartości aplikacyjnych; potrafi je krytycznie oceniać i twórczo			PED.JM_W06

	z nich korzystać	
4.	posiada wiedzę w zakresie projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych, uwzględniających specyfikę funkcjonowania dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym oraz ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne, w tym zakres i jakość wsparcia społecznego	PED.JM_W08
5.	ma wiedzę dotyczącą metodyki wykonywania zadań - norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w edukacji wczesnoszkolnej - w szczególności w odniesieniu do metodyki edukacji polonistycznej	PED.JM_W15
6.	posiada wiedzę w zakresie roli nauczyciela/wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań dzieci/uczniów	PED.JM_W17
7.	ma wiedzę dotyczącą znaczenia i możliwości celowego oraz różnorodnego wykorzystania zabawy w procesie wychowywania i kształcenia dzieci	PED.JM_W19
8.	posiada wiedzę w zakresie różnych typów i funkcji oceniania	PED.JM_W21
	ma następujące umiejętności:	
1.	formułuje i rozwiązuje złożone i nietypowe problemy edukacyjne i wychowawcze dzięki właściwemu doborowi, opracowaniu i wykorzystaniu materiałów źródłowych i informacyjnych oraz metod i narzędzi (pedagogiki, psychologii, socjologii oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach), a także wykonuje zadania właściwe dla działalności zawodowej w zakresie pedagogiki wczesnoszkolnej	PED.JM_U01
2.	dostrzega swoje mocne i słabe strony, samodzielnie planuje i realizuje własne uczenie się przez całe życie (jako pracownika, nauczyciela, opiekuna, wychowawcy), a także potrafi ukierunkowywać i wspierać rozwój innych osób (dzieci/uczniów, współpracowników)	PED.JM_U05
3.	dokonuje obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, analizuje je, wykorzystując wiedzę pedagogiczno-psychologiczną i aksjologiczną oraz proponuje rozwiązania problemów	PED.JM_U06
4.	wykorzystuje w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska nauczania-uczenia się, uwzględniając specyficzne potrzeby i możliwości grupy, jak i poszczególnych dzieci/uczniów	PED.JM_U08
5.	identyfikuje i rozbudza zainteresowania dzieci/uczniów oraz dostosowuje sposoby i treści kształcenia do tych zasobów	PED.JM_U11
6.	rozwija kompetencje kluczowe dzieci/uczniów, a szczególnie kreatywność, innowacyjność i umiejętność samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów	PED.JM_U12
7.	wykorzystuje proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania dzieci/uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem	PED.JM_U15
	posiada następujące kompetencje społeczne i interpersonalne:	
1.	ma świadomość wagi odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym dbałości o dorobek, tradycje zawodu i wypełnianie zobowiązań społecznych nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz świadomość znaczenia inicjowania i współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego i w interesie publicznym	PED.JM_K02
2.	jest świadomy swojej roli w formowaniu zachowań i postaw dzieci/uczniów, w tym wobec kultury i sztuki	PED.JM_K04
3.	skutecznie animuje i monitoruje realizację zespołowych działań edukacyjnych dzieci/uczniów, wykorzystując między innymi różne formy zabawy	PED.JM_K06
4.	projektuje i wdraża działania mające na celu edukację aksjologiczną i wychowanie ku wartościom - wprowadzanie dzieci/uczniów w świat wartości	PED.JM_K10
5.	poprawnie posługuje się językiem ojczystym, wykazując troskę o kulturę i etykę wypowiedzi własnej i uczniów	PED.JM_K11
Cele kształcenia		

Student poznaje:

- Sposoby wykorzystywania wiedzy teoretycznej (dot. nauki o języku i edukacji kulturowo-literackiej) oraz metodycznej do projektowania zajęć w zakresie edukacji polonistycznej w przedszkolu i klasach I-III.
- Spersonalizowane strategie edukacyjne ukierunkowane na rozwijanie umiejętności pisania i czytania.
- Sposoby rozwijania zainteresowań czytelniczych (tzw. inicjacja czytelnicza) i wykorzystywania różnych typów tekstów w pracy z dziećmi/uczniami.

Treści kształcenia

Wykłady:

Inne formy zajęć – ćwiczenia warsztatowe i projektowe:

1. Cele polonistycznej edukacji wczesnoszkolnej
  - 1.1. Cele kształcenia polonistycznego a funkcje języka
  - 1.2. Klasyfikacja i formułowanie celów nauczania
  - 1.3. Treści kształcenia i wychowania w edukacji polonistycznej
  - 1.4. Materiał nauczania i środki dydaktyczne w kształceniu wczesnoszkolnym języka polskiego
  - 1.5. Nauczyciel a kształcenie języka ojczystego w edukacji wczesnoszkolnej
  - 1.6. Przygotowanie się nauczyciela do lekcji
2. Metody nauki czytania i pisania w ujęciu porównawczym
  - 2.1. Podział metod nauki czytania i pisania
  - 2.2. Syntetyczne metody nauki czytania
  - 2.3. Metody alfabetyczne
  - 2.4. Metody fonetyczne
  - 2.5. Metody sylabowe
  - 2.6. Metody analityczne – ich wady i zalety
  - 2.7. Rozwój metod analityczno-syntetycznych
  - 2.8. Metody globalne
3. Proces nauki czytania
  - 3.1. Psychofizjologiczne podstawy procesu czytania i pisania
  - 3.2. Istota nauki czytania
  - 3.3. Gotowość i aspekty procesu czytania
  - 3.4. Kształtowanie umiejętności czytania
  - 3.5. Znaczenie elementarza w procesie nauki czytania i pisania
  - 3.6. Etapy pracy podczas wprowadzania nowej litery
  - 3.7. Doskonalenie umiejętności czytania
4. Proces pisania
  - 4.1. Psychofizjologiczne podstawy procesu pisania
  - 4.2. Nauka poprawnego pisania
  - 4.3. Rodzaje ćwiczeń w pisaniu
  - 4.4. Błędy graficzne w piśmie
  - 4.5. Trudności w nauce czytania i pisania
5. Rozwój i kształcenie języka dzieci w wieku wczesnoszkolnym
  - 5.1. Język pisany a mówiony – wzajemny wpływ
  - 5.2. Proces wielostronnego poznania a metody kształcenia sprawności językowej
  - 5.3. Ćwiczenia słownikowo-frazeologiczne i ich funkcja w procesie kształcenia mowy
  - 5.4. Organizacja i planowanie dłuższych form wypowiedzi
  - 5.5. Podstawowe rodzaje wypowiedzi ustnych i pisemnych
6. Praca z tekstem literackim
  - 6.1. Cele opracowywania utworów
  - 6.2. Etapy pracy z tekstem czytanki lub lektury
  - 6.3. Opracowywanie utworów literackich
  - 6.4. Inne sposoby wykorzystania treści tekstów literackich

- 6.5. Opracowywanie utworów poetyckich
- 6.6. Praca z lekturą
- 7. Nauczanie gramatyki w edukacji wczesnoszkolnej
  - 7.1. Cele kształcenia języka uczniów
  - 7.2. Treści nauczania
  - 7.3. Metody i organizacja materiału językowego
  - 7.4. Konstruowanie zdań złożonych
- 8. Nauczanie ortografii i interpunkcji
  - 8.1. Cele i zadania nauczania ortografii
  - 8.2. Dobór i zakres treści ortograficznych
  - 8.3. Zasady nauczania ortografii
  - 8.4. Metody opracowywania materiału ortograficznego
  - 8.5. Rodzaje ćwiczeń ortograficznych
- 9. Rozwijanie twórczej aktywności uczniów
  - 9.1. Pojęcie, istota i cechy aktywności twórczej
  - 9.2. Metody pobudzania myślenia twórczego
  - 9.3. Stymulowanie wytwarzania dywergencyjnego i konwergencyjnego
- 10. Gry i zabawy dydaktyczne w polonistycznej edukacji dzieci
  - 10.1. Cele i zadania gier i zabaw dydaktycznych
  - 10.2. Funkcje zabaw w nauczaniu języka polskiego
  - 10.3. Przykłady zabaw w edukacji polonistycznej
- 11. Dramatyzacje w nauczaniu wczesnoszkolnym języka polskiego
  - 11.1. Pojęcie, istota i klasyfikacja gier dramatycznych
  - 11.2. Rodzaje technik dramowych

Zalecana literatura

Podstawowa:

- Bilewicz-Kuźnia B., Parczewska T., Ku dziecku – Program wychowania przedszkolnego. Wyd. Nowa Era, 2009.
- Czelakowska D., Metodyka edukacji polonistycznej dzieci w wieku wczesnoszkolnym, Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 2009.
- Dobrowolska D., Metodyka edukacji polonistycznej w okresie wczesnoszkolnym. Podręcznik dla studentów i początkujących nauczycieli, Impuls, Kraków 2015.
- Gołębiak D., Teusz G., Edukacja poprzez język. O całościowym uczeniu się, Warszawa 1999.
- Janicka-Panek T., Program nauczania – uczenia się dla I etapu kształcenia - edukacji wczesnoszkolnej- Elementarz Odkrywców. Wyd. Nowa Era, Warszawa 2017.
- Pakiety edukacyjne: „Elementarz XXI wieku”, „Nowe Już w szkole”, „Tropiciele” i inne.
- Pytlarczyk J., Program wychowania przedszkolnego Odkrywam siebie i świat, OCDN Mastermetodyka, Środa Wielkopolska, 2017.
- Pytlarczyk J., Program wychowania przedszkolnego W kręgu zabawy, OCDN Mastermetodyka, Środa Wielkopolska, 2017.
- Scenariusze zajęć, miesięczne plany pracy, rozkłady materiału nauczania, projekty edukacyjne.
- Tanajewska A., Kiełpińska I., Kołodziejska D., Rozwijanie podstawowych form wypowiedzi ustnych i pisemnych ucznia szkoły podstawowej, Gdańsk 2014.
- Żytko M., Pozwólmy dzieciom czytać i pisać, IBE, Warszawa 2010.

Uzupełniająca:

- Bonar J., Nauczyciel wczesnej edukacji. Oczekiwania społeczne i praktyka edukacyjna, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2011.
- Janicka-Panek T., Małkowska-Zegadło H., Bieleń B., „Nowe Raz, dwa, trzy, teraz my!”, Wyd. Nowa Era, Warszawa 2012.
- Janicka-Panek T., Małkowska-Zegadło H., Bieleń B., Szkoła na miarę. Program nauczania dla I etapu – edukacji wczesnoszkolnej, Wyd. Nowa Era, Warszawa 2012.
- Kamińska K., Nauka czytania dzieci w wieku przedszkolnym, Warszawa 1999.
- Mnich M., Sprawność językowa dzieci w wieku wczesnoszkolnym, Kraków 2002.

- Rocławska M., Czytanie i pisanie, Metodyka zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, Wyd. UG, Gdańsk 2009.
- Żytko M., Pisanie – żywy język dziecka, Warszawa 2006.

Metody i formy prowadzenia zajęć	Tak (X) / nie
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Wykład informacyjny	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	X
Gra dydaktyczna/symulacyjna	X
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda warsztatowa	X
Metoda projektu	X
Prezentacja multimedialna	X
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Praca indywidualna ze studentem (w tym tutoring)	X
Hospitacje zajęć realizowanych przez nauczycieli lub innych studentów	
Samodzielne prowadzenie zajęć z dziećmi (uczniami, wychowankami)	
Inne (jakie?) -	
Metody i formy weryfikacji efektów uczenia się	Tak (X) / nie
Egzamin pisemny	X
Egzamin ustny	
Zaliczenie pisemne na zakończenie zajęć	
Zaliczenie ustne na zakończenie zajęć	
Kolokwium pisemne śródsesestralne	
Kolokwium ustne śródsesestralne	
Test	X
Projekt	
Esej	X
Raport	

Prezentacja multimedialna	
Udział w debacie	
Konspekty zajęć	X
Inne (jakie?) -	
Uwagi prowadzącego	
Skala ocen i sposób ustalania ocen	
Skala ocen: niedostateczny (2) dostateczny (3) dostateczny plus (3,5) dobry (4) dobry plus (4,5) bardzo dobry (5)	Ocena ustalana jest na podstawie następującej skali: Poniżej 55.00 % - ocena 2 55.00 % i więcej - ocena 3 60.00 % i więcej - ocena 3,5 70.00 % i więcej - ocena 4 80.00 % i więcej - ocena 4,5 90.00 % i więcej - ocena 5